

Bruxelles, 27. veljače 2026.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2026/0059 (COD)

6849/26
ADD 3

COPEN 65
DROIPEN 40
COARM 28
ENFOPOL 74
JAI 261
CODEC 343

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 27. veljače 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: SWD(2026) 103 final

Predmet: RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA
[...]
priložen dokumentu
Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća
o suzbijanju trgovine vatrenim oružjem i drugih kaznenih djela
povezanih s vatrenim oružjem i o izmjeni Direktive (EU) 2024/1260
Europskog parlamenta i Vijeća

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument SWD(2026) 103 final.

Priloženo: SWD(2026) 103 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 26.2.2026.
SWD(2026) 103 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

[...]

priložen dokumentu

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća

o suzbijanju trgovine vatrenim oružjem i drugih kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem i o izmjeni Direktive (EU) 2024/1260 Europskog parlamenta i Vijeća

{COM(2026) 102 final} - {SEC(2026) 102 final} - {SWD(2026) 102 final}

Sažetak
Procjena učinka Prijedloga direktive o suzbijanju trgovine vatrenim oružjem i drugih kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem
A. Potreba za djelovanjem
Zašto? Koji se problem rješava?
<p>Glavni je problem u EU-u to što nasilje povezano s vatrenim oružjem ugrožava sigurnost građana EU-a. Broj kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem ili slučajeva u kojima je vatreno oružje upotrijebljeno za počinjenje kaznenog djela i dalje je velik i u porastu je u mnogim područjima EU-a. Taj je problem izravno povezan s velikom dostupnošću nezakonitog vatrenog oružja koje se nalazi na području EU-a, iako zbog nedostatka usklađenih podataka nije moguće precizno utvrditi njegov broj. Očekuje se da će se velika dostupnost nezakonitog vatrenog oružja povećati kad sukob u Ukrajini završi ili se stabilizira.</p> <p>Kazneni okvir koji se bavi takvim kaznenim djelima rascjepkan je na razini EU-a. Države članice imaju različite definicije kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem i različite sankcije. Te regulatorne razlike među državama članicama ometaju prekograničnu suradnju i negativno utječu na istragu i kazneni progon kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem. Osim toga, razine sankcija nisu dovoljno djelotvorne ni odvraćajuće u svim državama članicama. Ti će se problemi pogoršati zbog novih tehnologija, kao što je 3D ispis, čime će se povećati dostupnost privatno proizvedenog vatrenog oružja.</p>
Što se nastoji postići ovom inicijativom?
<p>Opći je cilj poboljšati zaštitu građana Unije od prijetnje koju predstavlja nezakonito vatreno oružje. Naglasak bi trebao biti na povećanju razine sigurnosti naših građana i smanjenju kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem.</p> <p>Kako bi se postigao taj opći cilj, u okviru inicijative utvrđena su četiri posebna cilja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • olakšavanje istrage i kaznenog progona kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem, • osiguravanje progona kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem koji je otporan na buduće promjene, • osiguravanje djelotvornih, odvraćajućih i razmjernih vrsta i razina sankcija za kaznena djela povezana s vatrenim oružjem, • poboljšanje suradnje u području izvršavanja zakonodavstva i pravosudne suradnje te usklađenog prikupljanja podataka o kaznenim djelima povezanim s vatrenim oružjem.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a?
<p>Djelovanjem na razini Unije osigurat će se jasna dodana vrijednost u suzbijanju kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem, koja obično imaju transnacionalnu dimenziju, u usporedbi s onim što države članice mogu postići same. Usklađivanjem pravnih definicija, usklađivanjem razina sankcija i osiguravanjem alata i obveza za prekograničnu suradnju među državama članicama, djelovanjem na razini Unije stvorit će se usklađeniji okvir s minimalnim stupnjem usklađene zaštite od kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem. Olakšat će prekograničnu suradnju i poboljšati istrage i kazneni progon. Osim toga, osigurat će progon koji je otporan na buduće promjene uključivanjem novih tehnologija.</p> <p>Djelovanje na razini Unije koristit će i drugim ciljevima politike EU-a jer su kaznena djela povezana s vatrenim oružjem često povezana s drugim vrstama kaznenih djela kao što su pranje novca, terorizam, trgovina drogom, nasilna kaznena djela, krivotvorenje ili drugi oblici</p>

organiziranog kriminala protiv kojih je EU posljednjih godina donio niz zakonodavnih akata. Djelotvornijim zakonodavstvom doprinijelo bi se djelotvornim strategijama kaznenog progona i općenito poboljšala sigurnost građana Europske unije.

B. Rješenja

Koje su se zakonodavne i nezakonodavne opcije razmatrale? Postoji li najpoželjnija opcija? Zašto?

U procjeni učinka ocijenjene su četiri opcije politike:

- **Prva opcija** sastoji se od **skupa nezakonodavnih mjera** čiji je cilj pojasniti postojeći pravni okvir i osigurati da države članice primjenjuju pravila. Mjerama se nastoji poduprijeti i prekogranična suradnja među državama članicama i s agencijama EU-a. Usmjerene su na preporuke za stavljanje većeg naglaska na nove tehnologije, kao što je 3D ispis, i za uvođenje minimalnog skupa podataka za zapljene vatrenog oružja među državama članicama.
- **Drugom se opcijom** predviđaju **zakonodavne mjere** za usklađivanje kriminalizacije **ključnih kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem** (nezakonita trgovina, nezakonita proizvodnja, nezakonita izmjena oznaka i nezakonito posjedovanje vatrenog oružja) usklađivanjem definicija i utvrđivanjem najnižih razina najviših sankcija. Cilj je zakonodavstva poboljšati istragu, kazneni progon i osudu kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem. Usklađenim okvirom olakšat će se prekogranična suradnja. Opcijom se predviđa i usmjerenost zakonodavstva na nove tehnologije kako bi se tijelima za izvršavanje zakonodavstva omogućilo proaktivno uklanjanje prijetnje, a ne samo reaktivno. Osim toga, zakonodavne mjere uključuju zahtjeve za uspostavu usklađenog minimalnog skupa podataka za zapljene vatrenog oružja i slanje podataka o zapljeni Europskom centru za vatreno oružje. Predviđa se i obveza država članica da u okviru evaluacije prikupljaju podatke o trgovini vatrenim oružjem i dostavljaju ih Komisiji pet godina nakon provedbe Direktive. Naposljetku, zakonodavna mjera uključuje posebnu mjeru o zahtjevu da države članice uspostave nacionalnu kontaktnu točku za vatreno oružje kako bi se dodatno poboljšala prekogranična suradnja.
- **Trećom opcijom** predviđa se **kombinacija zakonodavnih i nezakonodavnih mjera**. To bi u biti bio primjerak svih zakonodavnih mjera opisanih u drugoj opciji uz dodatno pojašnjenje kako šira kaznena djela povezana s vatrenim oružjem odgovaraju temeljnim kaznenim djelima. Nadalje, zakonodavne mjere proširile bi se nezakonodavnim mjerama osmišljenima za potporu provedbi zakonodavnih mjera. Naglasak bi bio na razmjeni stečenih iskustava povezanih s novim tehnologijama i olakšavanju zajedničkog testiranja nacрта povezanih s tim novim tehnologijama. Osim toga, olakšala bi se i suradnja među pravosudnim tijelima osnivanjem fokusne skupine za razmjenu informacija.
- **Četvrta opcija** temelji se na mjerama opisanim u trećoj opciji i proširuje njihovo područje primjene. **Zakonodavnim mjerama** nisu obuhvaćena samo ključna kaznena djela povezana s vatrenim oružjem, nego i druga **kaznena djela povezana s vatrenim oružjem**, kao što su nezakonito ponovno osposobljavanje onespособljenog oružja, nezakonito posredovanje, kršenja embarga na oružje i povrede dužnosti u kontekstu vođenja evidencije i izdavanja dozvola. Osim toga, tom se opcijom predviđa i obveza država članica da svake godine prikupljaju podatke o trgovini vatrenim oružjem i o njima izvješćuju Komisiju.

Najpoželjnija je **treća opcija** jer se njome na razmjernan i djelotvoran način rješavaju svi utvrđeni problemi i ciljevi. Opcija 1 sama po sebi ne smatra se dovoljno djelotvornom jer nezakonodavne mjere neće pružiti dovoljan poticaj za znatne promjene. Opcijom 2 riješili bi se svi problemi i postigli svi ciljevi, no smatra se manje djelotvornom zbog nedostatka

dodatne potpore za njezinu provedbu. Opcija 4 smatra se djelotvornom za postizanje navedenih ciljeva, ali njezina provedba nerazmjerno opterećuje države članice.

Tko podržava koju opciju?

Dionici su imali različita stajališta o opcijama politike, pri čemu su neki dali prednost nezakonodavnom putu, navodeći da bi odgovaranje na kaznena djela povezana s vatrenim oružjem trebalo ostati u nacionalnoj nadležnosti, dok su drugi podržali zakonodavnu inicijativu usmjerenu na širok raspon kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem. U tom se pogledu čini da je najpoželjnija opcija ona koja će najvjerojatnije pomiriti različita stajališta.

Opći trend tijekom javnog savjetovanja upućuje na to da države članice podupiru zakonodavnu inicijativu za usklađivanje različitih definicija, uključujući kriminalizaciju nezakonite izrade, posjedovanja i diseminacije intelektualnih materijala za 3D tisak (nacrti). Općenito se činilo da među dionicima javna tijela najviše podupiru zakonodavnu inicijativu. Mnoge države članice predložile su pristup kombiniranja mogućnosti, posebno za usklađivanje vrsta i razina sankcija.

Najveće protivljenje inicijativi izrazio je dio građana EU-a i onih koji nisu građani EU-a, no analiza odgovora pokazuje da mnogi možda nisu u potpunosti razumjeli ciljeve inicijative: više građana kritiziralo je inicijativu navodeći da EU ne bi trebao ciljati građane i zakonite vlasnike koji se pridržavaju zakona, nego bi se trebao usredotočiti na jačanje odgovora tijela kaznenog progona i ciljanje nezakonitog tržišta. Upravo je to dvoje među ciljevima inicijative.

C. Učinci najpoželjnije opcije

Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako postoji, inače prednosti glavnih opcija)?

Najpoželjnijom opcijom politike uklonile bi se razlike između kaznenog okvira država članica usklađivanjem, na razini Unije, definicija različitih kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem i minimalnih razina najviših primjenjivih sankcija. Time bi se počinilje spriječilo da iskoriste pravne rupe i praznine za svoje poslovanje. Usklađivanjem kaznenog okvira poboljšala bi se prekogranična suradnja među državama članicama i nacionalnim tijelima olakšala istraga i kazneni progon relevantnih kaznenih djela.

Najpoželjnijom opcijom politike uspostavili bi se i minimalni skupovi podataka i razmjena podataka o zapljenama s Europskim centrom za vatreno oružje u Europolu, čime bi se poboljšala dostupnost i kvaliteta podataka, a time i analiza prijetnji i istraga, što će olakšati prekograničnu suradnju i usmjeravati buduće mjere politike. Najpoželjnijom opcijom politike dodatno bi se odgovorilo na sve veću prijetnju koju predstavlja privatno proizvedeno vatreno oružje, koje je teže pratiti i koje se može lako proizvesti jednostavnim pridržavanjem uputa s interneta.

Najpoželjnija opcija politike pridonijela bi smanjenju velikog broja nezakonitog vatrenog oružja u optjecaju i izravno poboljšala sigurnost građana Europske unije.

Koji su troškovi najpoželjnije opcije (ako postoji, inače troškovi glavnih opcija)?

Najpoželjnija opcija politike rezultirala bi djelotvornijim istragama i širim opsegom kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem i bitnim dijelovima. Povezani troškovi bili bi potreba za dodatnim osobljem u državama članicama kako bi se provelo moguće povećanje broja istraga i kaznenog progona kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem. Ti se troškovi procjenjuju na ukupno 4 069 175 EUR godišnje za sve države članice tijekom najmanje prvih pet godina.

Očekuje se da će se administrativni troškovi forenzičkih odjela država članica povećati u odnosu na broj zaplijenjenog vatrenog oružja. Ti se troškovi procjenjuju na 574 564 EUR godišnje za administrativne troškove za balistička izvješća u svih 27 država članica i još 332 107 EUR godišnje za balistička izvješća o digitalnim nacrtima.

Osim toga, administrativni troškovi za potpunu uspostavu i razvoj nacionalnih središnjih točaka za vatreno oružje u svih 27 država članica procjenjuju se na 12 070 917 EUR, a za usklađivanje podataka povezanih s vatrenim oružjem u nacionalnim bazama podataka na 10 800 000 EUR u svih 27 država članica.

Usklađivanjem kaznenopravnog regulatornog okvira EU-a za kaznena djela povezana s vatrenim oružjem doprinijet će se smanjenju gospodarskih troškova nasilja počinjenog vatrenim oružjem u Europskoj uniji. Iako ne postoji uvjerljivo istraživanje o gospodarskim troškovima oružanog nasilja u EU-u, u analizi u kojoj se kombiniraju istraživanje provedeno u okviru projekta INSIGHT koji financira EU i istraživanje o troškovima određene pucnjave iz Švedske procjenjuje se da će trošak pucnjave za švedsko društvo u prvoj polovini 2024. iznositi od oko 120 do 140 milijuna EUR. Ta je vrijednost isključivo teoretska jer se temelji na pretpostavci da se trošak određene pucnjave može ekstrapolirati i primijeniti na sve pucnjave koje su se dogodile u Švedskoj u prvoj polovini 2024. Ipak, iz nje je vidljivo da troškovi nasilja povezanog s vatrenim oružjem, iako ih je teško procijeniti, nisu zanemarivi.

Kako će to utjecati na poduzeća, MSP-ove i mikropoduzeća?

Najpoželjnija opcija politike ne bi negativno utjecala na zakonito tržište. Koristila bi poduzećima, posebno MSP-ovima, jer bi ih se zaštitilo od nepoštenog tržišnog natjecanja zbog nezakonitih aktivnosti koje negativno utječu na ugled cijelog sektora i dovode do gubitka dobiti.

Kriminalizacija nezakonite proizvodnje, posjedovanja i diseminacije digitalnih nacrti i tiskanih primjeraka u svrhu proizvodnje vatrenog oružja ili bitnih dijelova pomogla bi zakonitom poslovanju jer bi se zaštitila njihova intelektualna prava na modele ili inovacije.

Hoće li to bitno utjecati na državne proračune i uprave?

Godišnji troškovi dodatnog osoblja u državama članicama za provedbu istrage i kaznenog progona kaznenih djela povezanih s vatrenim oružjem te dodatni administrativni troškovi forenzičkih odjela procijenjeni su na ukupno oko 135 000 000 EUR za sve države članice tijekom prvih pet godina.

Jednokratni trošak potpune uspostave i razvoja nacionalnih kontaktnih točaka za vatreno oružje i usklađivanja podataka povezanih s vatrenim oružjem u nacionalnim bazama podataka u svih 27 država članica procjenjuje se na 22 870 917 EUR.

Najpoželjnija opcija politike uključuje mjere za uspostavu usklađenog minimalnog skupa podataka o zapljeni vatrenog oružja. Neke države članice trebale bi reorganizirati svoju bazu podataka kako bi provele usklađeni skup podataka.

Hoće li biti drugih bitnih učinaka?

Inicijativa će biti korisna i u borbi protiv drugih kaznenih djela kao što su pranje novca, terorizam, trgovina drogom, nasilna kaznena djela, krivotvorenje ili drugi oblici organiziranog kriminala protiv kojih je EU posljednjih godina donio niz zakonodavnih akata. Budući da su kaznena djela povezana s vatrenim oružjem često povezana s tim kaznenim djelima, djelotvornijim zakonodavstvom doprinijelo bi se djelotvornim strategijama kaznenog progona i općenito poboljšala sigurnost građana Europske unije.

Inicijativa će posebno utjecati na mlade građane jer nezakonito vatreno oružje doprinosi zabrinjavajućoj pojavi upletenosti mladih Europljana u kriminalne aktivnosti i njihove izloženosti nasilju počinjenom vatrenim oružjem.

D. Daljnje mjere

Kada će se politika revidirati?

Pet godina nakon prenošenja, uzimajući u obzir vrijeme potrebno za primjenu i prikupljanje podataka.